

אבידה שכתוב עד דרוש אחיך 'אותו' מלא בו' [ג]. **מאי טעמא** מה הטעם. **בגין**
דאינון אות ממש לפי שיש בהם אות וסימן ממש. **עד דרוש אחיך**
(אחיך ממש) אותו, דבעי לפרשא ההוא אות, דההוא
אבידה [ד] כי מה שכתוב עד דרוש אחיך אותו היינו עד שיפרש אותו הסימן של אותה
אבידה ממש.

זכות המילה שמל אברהם אבינו את עוג עמדה לו

אוף הקא דין אותו, דא עוג דאתדבק באברהם
ומאנשי ביתיה הוה, כך גם במה שכתוב אל תירא אותו היינו את
עוג שהיה דבק באברהם והיה מאנשי ביתו **וכד אתגזר אברהם מה**
בתיב, וכל אנשי ביתו וגו'. **דא עוג דאתגזר עמיה,**
וקביל האי את קדישא וכאשר אברהם אבינו נימול כתוב שנימולו איתו
"כל אנשי ביתו" והיינו עוג שנימול עימו וקיבל את ברית קודש, **פיון דהקא עוג**
דישראל מקרבין גביה, אמר הא ודאי אנא אקדימנא

אור הרשב"י

הוא במתיבתא שהיו בה אבל במתיבתא
עילאה לא כתוב בוא"ו וכן הוא בס"ת לפנינו.
[ד] ואע"פ שהשבת אבידה בסימנים
הגמרא הסתפקה אם זה מדאורייתא או
מדרבנן מכל מקום בסימנים מובהקים כגון
שיאמר לו נקב בצד אות פלוני של השמר זה
לכו"ע מדאורייתא. רמ"ק.

[ג] הן אמת שלא כתוב לפנינו בספר תורה
אותו בבי' ויין אך כבר כתב בהגהות דרך
אמת בזהר מקדש מלך פרשת לך לך (דף פג
סע"ב) "ומגבעות" אמר רב מתיבתא מלא
וא"ו כתיב, ובמתיבתא עילאה חסר וא"ו, וכן
"אל תירא אותו" וכן "עד דרוש אחיך אותו"
וכן "כלת" ואחרים ג"כ, וכן "ויהי ריב" עכ"ל.
וכוננתו לתרץ שמה שאמרו שאותו מלא וא"ו

זְכוּתָא דְקָאִים לֹזֶן, וְדָא שְׂוִי לְקַבְלִיהּ כִּיּוֹן שְׂרָאָה עוּג שִׂירָאֵל
 מִתְקַרְבִּים אֵלָיו אִמַּר הִרִי וְדָאִי אֲנִי הַקְדַּמְתִּי אֶת זְכוּת הַמִּילָה שְׁעוּמַדַּת לַהֵם כִּי הוּא נִימוּל
 לִפְנֵי יִצְחָק אַבְיָנוּ וְטַעֲנָה זֹו עַמְדָה לִנְגֻדוֹ כַּאֲשֶׁר יֵצֵא לַהֲלֹחַם בִּישְׂרָאֵל.

מִשֶּׁה רַבְּנוּ נִתִּירָא מַעוּג וְרַצָּה לַעֲקוּר אֶת הַרוּשָׁם שְׂרָשָׁם בּוּ אַבְרָהָם אַבְיָנוּ
 בְּיָהּ שְׁעַתָּא דְחִיל מִשֶּׁה, הִיךְ יְכִיל לְאַעְקָרָא רְשִׁימָא
 דְרְשִׁים אַבְרָהָם בְּאוֹתָהּ שַׁעָה נִתִּירָא מִשֶּׁה רַבְּנוּ וְאִמַּר אִיךְ אוֹכַל לַעֲקוּר
 מִמְּנוּ אֶת הַרוּשָׁם שְׂרָשָׁם בּוּ אַבְרָהָם אַבְיָנוּ. אָמַר, וְדָאִי הָא יְמִינָא דִּילִי
 מִית, דְּהָא יְמִינָא בַּעֲיָא לְהָאִי אִמַּר מִשֶּׁה רַבְּנוּ לַעֲצֻמוֹ הִרִי אַהֲרוֹן שֶׁהוּא
 הִיָּה בַּחֲנִינְתָּ הַיְמִין שְׁלִי מֵת וְהִרִי אַבְרָהָם שֶׁהוּא מִצַּד הַחֲסֵד רִשָׁם בּוּ הַרוּשָׁם וְצִרִיךְ אֶת אַהֲרוֹן
 שֶׁהוּא מִצַּד הַחֲסֵד שִׁיעֲקוּר מִמְּנוּ רוּשָׁם זֶה. אִי נִימָא הָא אֶלְעָזָר אִם נִאֲמַר
 שְׂאֲלַעְזָר הִיָּה בְּמִקּוּם אַהֲרוֹן וְיִכּוּל הוּא לַעֲשׂוֹת זֹאת, יְמִינָא דְסִיְהָרָא הוּא,
 וְלֹא דִּילִי אִיִן זֶה כִּךְ כִּי הוּא בַּחֲסֵד שְׁבַמְלַכּוּת הַנִּקְרָאת לְבִנָּה וְלֹא חֲסֵד דו"א. וְהָאִי
 אֶת לִימִינָא הוּא, דְּאַבְרָהָם לִימִינָא הוּא וְזֶה הָאוֹת שִׁישׁ בַּעוּג
 הוּא מִצַּד הַיְמִין דִּתְפָּאֶרֶת דו"א שְׁשָׁם הַחֲסֵד וְשָׁם הִיָּה מוֹשְׁרֵשׁ אַבְרָהָם אַבְיָנוּ.

עוּג לֹא שְׂמַר עַל אוֹת בְּרִית קוּדֵשׁ וְנַעֲקָר מֵהַעוֹלָם

מִיָּד אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵל תִּירָא אוֹתוֹ, לֹא
 תִּדְחַל לְהַהוּא אֶת דִּילִיהּ, וְאַפִּילוּ לִימִינָא לֹא
 אַעֲטְרִיךְ מִיָּד אִמַּר לוֹ הַקְב"ה אֵל תִּירָא אוֹתוֹ אֵל תִּתִּירָא מֵהָאוֹת שְׁלוֹ וְאִיִן צִרִיךְ לַצַּד

הימין דו"א כדי להכניעו. **כִּי בִּידְךָ נִתְּתִי. שְׂמָאֵלָא דִּילְךָ יַעֲקֹב לִיְהִי מַעֲלָמָא** כי בידך נתתי אותו הכונה לשמאל ששם משה רבינו מספיק כדי להכניעו, **וְהָא הוּא פָּגִים רְשִׁימָא דִּילִיָּה** כיון שהוא פגם את רושם אות הברית שהיה לו, **וּמֵאֵן דְּפָגִים לְהָאִי אָת, אֲתַתְּוִי לְאֲתַעְקֹרָא מַעֲלָמָא, כָּל שְׂכַן שְׂמָאֵלָא דִּילְךָ, דְּאִיהוּ יְדָךְ, יַעֲקֹב לִיְהִי מַעֲלָמָא** ומי שפוגם אות ברית קודש שלו ראוי להיעקר מהעולם אפילו מעצמו כל שכן ששמאל שלך שהוא בחינת ירך יעקור אותו מהעולם, **בְּגִין כֶּךָ (דף קפ"ד ע"ב) אֲתַעְקֹר מַעֲלָמָא** ולכן נעקר עוג מהעולם, **וְאִפִּילוּ דְּאִיהוּ תְּקִיפָא מִבְּנֵי גְבַרְיָא, וּבָעָא לְשִׁיצָאָה לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל** ואע"פ שהיה החזק מבין הגיבורים ורצה לכלות את ישראל, **נִפְל בְּיַדִּיהָ דְּמִשָּׁה וְאִשְׁתַּצִּי** נפל בידיו של משה רבנו ונעקר ומת.

עם ישראל היכו את עוג ואת בניו וכל אשר לו

בְּגִין כֶּךָ כָּלָא שְׂצִיאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנוֹי וְכָל עַמִּיָּה, וְכָל דִּילִיָּה. כְּמָה דְּכַתִּיב, ולכן היכו עם ישראל את הכל בניו וכל עמו וכל אשר לו כמו שכתוב **וַיַּכּוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו וְאֶת כָּל עַמּוֹ וְכַתִּיב, (דברים ב) וַנִּךְ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָו. בְּנוֹ כְּתִיב חֶסֶר יו"ד, וְקָרִינָן בְּנָיו** אע"פ שכתוב בנו בלי י' ומשמע בן אחד אבל המסורת היא בניו עם י'

בלשון רבים, **וְהָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיאַ** [סה] וכבר ביארו החברים הענין זה

שאמר בנו בלי יו"ד לרמוז שהיה לו בן שהיה גיבור כמותו.

בזכות משה רבנו הקב"ה עשה לעם ישראל ניסים ונפלאות

זְכַאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּמוֹשָׁה נְבִיאָה הָוּה בִּינִייהוּ אשריהם

ישראל שמושה הנביא היה ביניהם, **דְּבִגִּינִיה עֵבִיד לֹון קְדָשָׁא**

בְּרִיךְ הוּא כָּל הַנִּי אֲתוּוֹן, וְאוֹקְמוּהָ ובזכותו עשה להם הקב"ה את

כל אלו האותות וכמו שביארו החברים. **וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא גִזַּר**

קִיָּמִיה עִם שָׂאָר עַמִּין לְאַתְקִשְׂרָא בֵיהּ, אֶלָּא עִם

יִשְׂרָאֵל והקב"ה לא כרת בריתו עם שאר עמים להתקשר עמהם אלא עם ישראל,

דְּאֵינּוֹן בְּנֵוֹי דְּאַבְרָהָם דְּכְתִיב בּוּ שהם בני אברהם אבינו שכתוב בו

(בראשית יז) **וַיְבִין זְרַעְךָ אֶתְרִיךָ לְדֹרֹתֶם בְּרִית עוֹלָם. וְכְתִיב**

אור הרשב"י

א"כ אחר שאמר ונך אותו שהיה גיבור מדוע כתב ואת בנו מה רבותא בבנו אם נאמר שבנו לא היה גיבור כמותו אלא ודאי שהיה לו בן גיבור כמותו והכל אתי שפיר בעה"ת. ועוד י"ל דהיה קשה לרש"י למה הזכיר את בנו והלא בנו בכלל כל עמו אלא ודאי שהיה גיבור כמותו ולכן הזכירו בנפרד כמו שמצינו בפרשת פנחס וישלח אותם משה ואת פנחס בן אלעזר מלמד ששקול היה כנגד כולם עכ"ל ודפח"ת.

[סה] הגאון רבי יעקב שכנזי שליט"א בספרו קול יעקב על התורה ביאר על מה שכתב רש"י "בנו כתיב שהיה לו בן גיבור כמותו" וז"ל: ובשפתי חכמים כתב שיצא לרש"י זה משום שמהכתיב משמע שהיה לו בן אחד ומהקרי משמע שהיו לו כמה בנים אלא להודיעך שבן אחד היה לו שכשמת דומה עליו כאילו מתו כל בניו.

ועוד י"ל דרש"י דקדק מהפס' דהנה משה רבינו ע"ה בא לספר גבורות ה' אשר עשה עמהם להפליא שנתן בידם מלך חזק כסיוחן